У вошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, DECEMBER 31, 1970 No. 239. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 30 грудня 1970

В АМЕРИЦІ

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ звернувся з закликом до державного секретаря Вілльяма Роджерса, щоб він проголосив „крайову деклярацію" в обороні засуджених на ленінградському процесі совєтських жидів. Ліндзі, оточений понад 50 рабінами та керівниками різних жидівських груп, повідомив у Міській Управі, що він уже написав відповідного листа до державного секретаря. Заарештовані раніше одинадцять демонстрантів біля будинку совєтської місії при ОН у Ню Йорку вже випущені на волю.

81-РІЧНИЙ СЕНАТОР, ДЕМОКРАТ ІЗ ОГАЙО Стефен Янг залишив свій пост, після 12-річної праці в Сенаті і 8 років праці в Палаті Репрезентантів. Він був одним із перших критиків уряду щодо В'єтнаму. С. Янг плянує відкрити у Вашінгтоні й Клівленді свої адвокатські канцелярії.

СУД У РОДИННИХ СПРАВАХ засудив батька на 30 днів тюрми за те, що він не забажав послати гроші своїй дочці, яка є студенткою Луїсвільського Університету і яка провадить „гіппісьске" життя. Суддя М. Майдонік заявив, що батько повинен вислати їй понад 5 000 долярів, бо та дівчина має тільки 20 літ і родина повинна їй допомагати. Але справу ще буде розглядати повний склад того ж суду, з п'ять суддів.

ПОЛКОВНИК ДЖОЗЕФ ВОКЕР ВІДМОВИВСЯ подати докладні дані про те, за якими саме особами слідкують члени його розвідувальної 113-ої частини, що стаціонує поблизу Чікаго. Він, однак, підтвердив під час переслухування на суді, що його працівники стежать за деякими діячами тоді, коли вони подають прохання про якусь важливу урядову посаду. Суд розглядатиме цю справу тому, що до нього внесено оскарження в неконституційності слідження військових кіл за цивільними.

ШОФЕР ВАНТАЖНОГО АВТА ПОБИВ ЕСПАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА на 44-й вулиці в Ню Йорку за те, що він не хотів переставити свого авта. Дипломат Хайме де Піні не зробив того, бо його авто стояло на місці, призначеному для членів дипломатичного корпусу. Поліція запропонувала побитому амбасадорові місце... в Бельвю-шпиталі, де приймають убогих. Еспанський амбасадор вніс протест до уряду ЗСА за таке трактування й за хуліганство на вулиці. Шофера Дейвіса заарештували.

ДВОЄ МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ ЗАГИНУЛИ від пожежі в будинку в Квінс Віллєдж, але їхній матері вдалося врятувати четверо інших. Їхній батько, Томас Фіні, був під час пожежі на праці.

НЮЙОРКСЬКУ СТЕЙТОВУ ЛЬОТЕРІЮ буде зреформовано з початком 1971 року. Будуть зліквідовані найбільші так зв. „супер-виграші" в 150 і 250 тисяч долярів, зате збільшиться льотерія на 400 виграшів по 100 долярів і на 120 виграшів по 500 долярів.

У ПІВНІЧНО - ЗАХІДНІЙ АРКТИЧНІЙ ТЕРИТОРІЇ — області Канади, ескімоси й індіяни створили свою організацію і через неї домагаються в Оттаві, щоб те місцеве населення мало більший вплив на керування територією і на розподіл прибутків. Яких 50 000 ескімосів та індіян, що засалюють північну частину Канади, виступають також проти домінуючої ролі білих канадійців у тій області.

У СВІТІ

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ МОЖУТЬ повторитися заворушення революційного характеру, які недавно відбулися в Польщі і ця можливість спонукує американські офіційні кола мовчати про події в Польщі, щоб не наразитися на закид „підбурювання" до таких заворушень — твердить тижневий журнал „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт". Згідно з даними американської розвідки — „у Східній Европі існує підсікрипй неспокій".

В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ СНІГОВІЇ й хуртовини. Біля Неаполю бурхливе море викинуло на беріг грецький вантажний корабель. Біля берегів Еспанії і Франції потерпіли сотні малих кораблів і човнів. 150.000 миль шляхів покрилось у Британії снігом і ожеледдю, що спаралізувало автомобільний рух. Гостра зима захопила всю центральну Европу.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ВИРЕЖИСЕРУВАЛИ інтерв'ю, що його канадійський журналіст перевів з двома американськими воєнними полоненими, летунськими старшинами, в бараках на передмісті Ганою, виключно для пропагандивних цілей і для замилення очей закордону — ствердив секретар оборони Мелвін Лерд. Він звернув увагу, що північно - в'єтнамські комуністи не назвали ні одного прізвища американського полоненого, яке було б нове для Пентагону; не виявлено, які ще існують табори полонених і не дозволено тому канадійському журналістові говорити ні з одним іншим полоненим, крім двох старшин, які повторили продиктовані їм комуністами заяви.

В ЄГИПТІ ЧАСТИННО ПОВЕРНУЛИ людям їх приватні підприємства і земельну власність, що її забрали на власність держави в процесі „соціялізації", яку проводив 10 років тому померлий президент Гамаль Абдель Нассер. Державне виалаcнювання замоюжних осіб стало засобом боротьби проти неміилих владі людей, але в реакції відштовхнуло багатих людей від інвестування своїх грошей в крайову економіку.

В ІНДІЇ ВІДБУДУТЬСЯ парляментарні вибори 28 лютого і 1 березня 1971 року. Сподіваються, що кругло 300 мільйонів індійців виберуть 525 членів конгресу, себто нижчої палати індійського парляменту. Вибори розписано за 13 місяців перед законним кінцем каденції парляменту, з якою прем'єр Індіра Ганді не мала за собою тривкої більшости.

ПІВДЕННО - АФРИКАНСЬКИЙ СОЮЗ ВИЯВИВ готовість вислати своє військо і летунство з допомогою португальським властям для боротьби проти партизанів в Анґолі і Мозамбіку, які є африканськими колоніями Португалії і межують з Південною Африкою. Однак португальський уряд подякував і рішуче відмовився прийняти таку допомогу.

В ІРАНІ АРЕШТУВАЛИ 25 осіб під закидом приналежности до змови, зорганізованої і фінансованої ворожим супроти Ірану сусідом Іраком. Змова була націлена на вбивство цілого ряду видатних постатей в Ірані та переведення саботажів. Арештували також коло 20 комуністів, що орієнтувалися на Пейпінґ.

Схвалений Сенатом законопроєкт про підвишку пенсій Соціяльного Забезпечення має бути узгіднений із версією Палати

Вашінґтон. — У вівторок 29 грудня ц. р. Сенат схвалив усіма вісімдесят й одним голосом проти 0 законопроєкт про підвишку пенсій із Соціяльного Забезпечення. Схвалений Сенатом законопроєкт передбачає десятивідсоткову підвишку виплат із Соціяльного Забезпечення, як також підвишку мінімальної платні до 100 долярів місячно. Крім того в цей законопроєкт включена постанова про автоматичну підвишку пенсій відповідно до збільшування коштів прожитку, устійнюваних в Індексі Консумційних Цін. Не зважаючи на схвалення гаданого законопроєкту Сенатом, він ще не увійде в силу, бо постанови його мусять бути узгіднені із версією, що була прийнята Палатою Репрезентантів і яка передбачає підвишку пенсій тільки на п'ять відсотків до мінімуму 67.20 дол. місячно. Згідно з Палатним законопроєктом пересічна пенсія суспільного забезпеченого, яка виносить тепер 118 дол., мала б бути збільшена до 129 дол. і пенсія подружної пари із 198 до 218. Згідно ж із версією Сенату, пересічна пенсія окремої особи мала б виносити 136 дол. і подружної пари 223 дол. Остаточна висота цих пенсій буде устійнена аж після узгіднення обох версій законопроєкту — Сенатської і Палатної, що буде проведене, мабуть, уже новим Конгресом.

През. Ніксон підписав закон про охорону здоров'я і безпеки праці

Вашінґтон. — У вівторок 29 ц.р. президент Ніксон підписав, під час короткої церемонії в приміщеннях Департаменту Праці, схвалений Палатою Репрезентантів і Сенатом законопроєкт про охорону здоров'я і безпеки праці в індустріяльних підприємствах, після чого цей законопроєкт увійшов в силу, як закон. Згідно з цим законом секретар праці ЗСА уповноважений встановлювати стандарти безпеки зайнять у фабриках, фармах індустріяльного характеру; як також у будівельних проєктах і поліцювати для нагляду над дотримуванням цих стандартів окрему тричленну раду. Постанов діятиме в рамцях департаменту праці окрема агенція із бюджетом 25 мільйонів долярів річно й із яких 2 000 службовцями у своєму складі. Уведений в дію закон поліпшить видатно умови праці для яких 55 мільйонів американських робітників. Згідно із останніми підрахунками, внаслідок нещасливих випадків під час праці гинуло у ЗСА річно яких 14 000 осіб і яких два і пів мільйона робітників ставали неадібними до праці.

● Секретар Оборони Мелвін Лерд передбачає, що коли Конгрес виділить більше фондів на відповідну оплату військовим службовцям, то в 1973 році не буде взагалі потреби покликати молодь до війська — армія складатиметься з самих добровільців. 3 кіл Пентагону повідомили, що в 1971 році буде покликано до війська яких 80-120 тисяч осіб, себто значно менше ніж у 1970 році, коли було рекрутовано 163 500 осіб.

Дебати над схваленням цього закону були дуже затяжні, вони тривали довгими місяцями і виявлялися в гострій боротьбі між представниками індустріяльних підприємств, з одного боку, і світу праці, з другого. Ініціятори і прихильники цього закону вважають його великим кроком в розвитку соціяльного законодавства. Для проведення і здійснювання його

Палата Репрезентантів вшанувала пам'ять голови Комісії Збройних Сил

Померлий в понеділок цього тижня конгресмен Л. Мендел Риверс, голова Палатної Комісії для справ збройних сил. Зліва: фото Риверса із 1941 року, коли він був обраний вперше на члена Конгресу ЗСА. З правого боку: його фото з 1969 року.

Вашінґтон. — Під час засідання Палати Репрезентантів в дні 29 грудня відбулося урочисте вшанування пам'яті демократичного конгресмена із Південної Кароляйни Л. Мендела Риверса, голови Палатної Комісії для справ збройних сил, який помер у понеділок цього тижня. Ця жалобна урочистість тривала майже дві години, припинюючи дебати над залеглими законопроєктами. На похорон Риверса, що був визначений на середу 30 грудня, виїхала делеґація Палати Репрезентантів в складі сімдесят й одного конгресмена. Палатна Комісія для справ збройних сил, що її очолював пок. Л. Мендел Риверс, вирішила відбути своє чергове засідання зараз після похорону в четвер 31 грудня і перевести на ньому вибір нового голови, на яке то становище передбачений демократичний конгресмен з Массачузетс Філіп Дж. Філбін, який не був обраний поновно на конгресмена під час цьогорічних листопадових виборів. Урядування Філбіна на посту голови Комісії Збройних Сил триватиме всього три і пів дня. В 92-му Конгресі на голову комісії буде, правдоподібно, обраний демократичний конгресмен з Луїзіяни Ф. Едвард Геберт.

В СССР приспішено відклик засуджених на смерть двох жидів

Москва. — Найвищий Суд Російської ФССР проголосив, що 30 грудня ц. р. вислухає відклик 11-ох засуджених в Ленінградському процесі за змову на схоплення пасажирського літака, яким вони плянували втекти до Финляндії або Швеції, щоб відтіль переїхати до Ізраїлю. З-посеред тих 11-ох — двох засуджено на смерть, а всіх інших на в'язничні кари від 4-ох до 15-ти років. Найвищий Суд мав розглядати відклик засуджених щойно в половині січня 1971 р., але приспішено цей реченець вірогідно з уваги на заходи збоку різних вільних держав та гостру реакцію в усьому жидівському суспільстві у світі. Найвищий Суд може, за совєтською процедурою, затвердити присуд, наказати переведення нової розправи, змінити вимір кари або скасувати цілий присуд. На основі прецедентів припускають, що Найвищий Суд Російської Федеративної ССРеспубліки затвердить Ленінградський присуд і що тоді справа опиниться в руках голови Верховного Совєта Миколи Підгорного, який матиме право помилувати засуджених. За вістками газет, оборонці засуджених на смерть Марка Дімшіца й Едварда Кузнєцова оспорюватимуть правильність суджения їх за 64 статтею карного закону, себто за зраду, і будуть арґументувати, що плян схоплення літака підпадає під інші статті кодексу, як крадіж державної власности чи нелеґальна втеча за кордон, за що не карається смертю. Широкі кола совєтських громадян взагалі про цю справу не знають, бо крім одної газети у Ленінграді — совєтське радіо і преса про цю справу промовчали. Зате вона розголосила „переслідування" в Америці муринської комуністки Анджели Дейвіс, яку арештували за причетність до вбивства 4-ох осіб, та засудження на смерть в Еспанії 6-ох басків. Видатний совєтський учений-фізик, академік Андрей Захаров передав пресі копії своїх листів, що їх він вислав до президента Ніксона в справі „справедливого і гуманного' 'суду над Анджелою Дейвіс, та до Миколи Підгорного, в справі помилування засуджених жидів і злагіднення інших кар.

Ізраїль рішив вернутися до мирових переговорів з арабами

Єрусалим. — Ізраїльський уряд рішив на своєму засіданні 28 грудня ц. р. вернутися до мирових переговорів з Єгиптом і Йорданією та доручив міністрові закордонних справ Аббаноаі Ебанові повідомити про це офіційно шведського дипломата Гуннара Яррінга, який служить в тих переговорах за посередника з мандату від Об'єднаних Націй. Рішення ізраїльського уряду стало тільки формальністю після того, як за день раніше таку постанову прийняла Партія праці прем'єра Голди Меїр, дармащо вона саме зволікала й отягалася з таким рішенням. На ізраїльсько-арабському фронті існує воєнне перемир'я від 7 серпня ц. р. Воно вигасає 5 лютого і єгипетський президент Анвар Садат назвав рішення Ізраїлю вернутися до переговорів „тактичним маневром", щоб таким чином осягнути продовження воєнного перемир'я. Він потверджує дав давнє становище Єгипту, що воєнне перемир'я буде тільки тоді продовжене, якщо переговори з Ізраїлем виявлять шанси замирення, себто, коли Ізраїль погодиться відійти з усіх без винятку арабських земель, що їх вони окупували після 5-денної війни в червні 1967 року. Відповідно на ініціятиву державного секретаря Вілліяма Роджерса — Ізраїль погодився був в серпні ц. р. відновити мирові переговори за посередництвом Гуннара Яррінга, але ізраїльський амбасадор в ОН Йозеф Текоах мав з ним тільки одну розмову, бо ізраїльський уряд перервав ті розмови, закинувши Єгиптові важке порушення перемир'я через встановлення над Суецьким каналом совєтських протилетунських ракет. Однаково ізраїльська, як арабські сторони дивляться песимістично на шанси замирення.

Еспанський уряд нараджується над справою засуджених на смерть басків

Мадрид. — Еспанський уряд перевів під головуванням Франсіска Франка надзвичайне 3-годинне засідання в справі засудження військовим трибуналом в Бурґосі 6-ох баскійських самостійників на смерть, при чому трьох з них засуджено на смерть подвійно та ще й із добавленням в'язничних кар. З-посеред 15-ох підсудних у тому процесі за вбивство одного поліційного комісаря, одну жінку звільнили, але всіх інших осіб, між ними другу жінку і двох священиків, засудили на в'язничні кари від 12 до 50 років. Такого суворого присуду ніхто в Еспанії ані за кордоном не сподівався і тому той присуд спричинив загальні протести. В різних містах Еспанії, Італії і Франції відбулися короткі демонстрації та робітничі страйки. Брітанський міністер закордонних справ Алек Даґлес Гюм проголосив заяву, що хоч суд над басками був внутрішньою справою Еспанії, проте треба сподіватися помилування засуджених та злагіднення інших кар. До Мадриду прибули теж архиєпископи, в юрисдикції яких перебували засуджені священики. Еспанський уряд не прийняв ще ніякої постанови в цій справі, бо покищо не зайняв ще до неї становища командант військової округи Бурґосу, генерал Томас Ґарсія Ребулл, який може відмовитися затвердити то присуд або помилувати засуджених. Різні уряди вільних держав, включно з американським, повели дискретну дипломатичну акцію, щоб вплинути на еспанський уряд помилувати засуджених на смерть та злагіднити інші кари.

Призначили нового секретаря Президії Верховної Ради УССР

Київ. — На місце престарілого партійного апаратчика, тепер пенсіонера А. Зленка, який до 21 грудня 1970 року виконував обов'язки секретаря Президії так зв. Верховної Ради Української ССР, призначено Якова Колотуху з Полтавщини. Він довгі роки „працював на відповідальній роботі в Івано-Франківському і Ворошиловградському обласних комітетах комуністичної партії, і потім в ЦК КП УССР. Я. Колотуха народився в 1920 р. в с. Оболоні на Полтавщині, закінчив сільсько - господарський технікум, є членом комуністичної партії з 1939 року, нагороджений за партійну роботу орденами найвищого „розряду" в СССР, „Знак пошани" та медалями.

УККА потребує ще тільки $6,000 для успішного завершення бюджетового року

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що для успішного завершення бюджетового року потрібно ще тільки шість тисяч долярів. Цих шість тисяч, що їх УККА сподіється ще одержати до 5-го січня 1971 року, коли замкнені будуть списки пожертв Національного Датку за 1970-ий рік, збільшили б суму зібраних пожертв в одному тільки грудні ц.р. до повних 30,000 долярів, а загальні пожертви за цілий рік до 87,000 долярів. На іншому місці в цьому числі надруковане окреме повідомлення УККА, в якому згадано, що з збірці Національного Датку на працю УККА бере участь понад 100 наших громад. У цьому повідомленні прохається всі Відділи УККА та всіх збірщиків Національного Датку переслати зібрані суми та списки платників найпізніше до 5-го січня 1971 року, бо в тому дні — як згадано — робитиметься кінцеворічні підрахунки.

Українське Різдво буде на радіо й телевізії в Ню Йорку, Вашінґтоні й Сан Франсіско

В цьому році українська радіо-телевізійна програма „Година Української Мелодії" Романа Мариновича з Вашінґтону, Д. К., під цю пору кандидата на конґресмена з дистрикту Коломбія, передасть ряд спеціяльних українських різдвяних програм через радіо і телевізію у Сан Франсіско, Ню Йорку й Вашінґтоні. У Сан Франсіско спеціяльна різдвяна програма буде передана в навечер'я Різдва, в середу 6-го січня, о год. 11-ій ночі з радіостації KBRG-FM, 105.3 у Сан Франсіско. Слухачі в Ню Йорку й околицях матимуть нагоду слухати різдвяних програм з радіостації WHBI-FM, 105.9 в Ню Йорку, а це в п'ятницю 5-го січня, від год. 5.30 до 6.15 вечора та в суботу 9 січня о год. 9-ій ранку. Зате у Вашінґтоні різдвяні спеціяльні програми будуть передані двічі, на Свят-Вечір в середу 6-го січня 1971 р. о год. 9-ій вечором з WFAN-TV, канал 14 (UHF) буде передана спеціяльна телевізійна програма з українськими різдвяними звичаями, колядами й колядками та мельодекламацією диктора Віктора Кулія, як і святочними побажаннями для глядачів.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українські колядки в ІМКА в Ню Йорку

Ню Йорк (І.С.). — Українські колядки, частина їх у супроводі оркестри бандуристів, були виконані з платівкової платівки під час Різдвяного Обіду для персоналу найбільшого в Америці відділу Союзу Молодих Християнських Людей — YMCA — в приміщеннях YMCA-West Side, біля Бродвею та Лінкольн-Центеру на Манґеттені, 17-го грудня ц.р. Перед концертом директор департаменту фізичного виховання, Родней Брави, сказав слово, в якому зазначив, що українці мають біля тисячі різних колядок. Збірка понад 500 колядок з пояснeннями була видрукувана кілька років тому в Ню Йорку, з передмовою проф. В. Завітневича, диригента хору української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку. На платівці є 14 різних колядок, виконаних в Ню Йорку. Більшість з них

(Закінчення на стор. 4-ій)

Американський медичний бюлетень про книжку д-ра Михайла Данилюка

Міннеаполіс, Мінн. — Американський медичний бюлетень „Віп", що його для публічного вжитку видає Асоціяція Шпиталів Ферв'ю, надрукував у числі з грудня 1970 року репортаж під наг. „Опубліковано українськ и й лікарський довідник". Репортаж оздоблений фотознимкою д-ра Михайла Данилюка, який тримає книжку „На медичні теми", з таким підписом: „Доктор Михайло Данилюк, член лікарського персоналу у Шпиталі Ферв'ю, недавно опублікував в українській мові книжку про найважливіші відомості з медицини. Це вже його друга книжка. Він є також автором багатьох статтей, що публікуються щотижня в українському щоденнику в ЗСА". В репортажі розповідається, що д-р Михайло Данилюк, хірург, написав книжку „На медичні теми", яку опублікувало видавни ц т в о „Свобода", котре працює при Українському Н ародному Союзі, що нараховує майже 100 000 членів. Книжка надрукована українською мовою для тих українських поселенців, які слабо знають англійську. Покликаючись на розповідь д-ра М. Данилюка, непідписаний а в т о р репортажу зазначає, що в ЗСА живе багато українців, а в Канаді вони творять третю групу, після англійців і французів. Згадано, що в районі Твин Сіти в Міннесоті

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТО ПОМІСНОСТИ УКЦ В МІННЕАПОЛІСІ

Свято помісности УКЦеркви в Міннеаполісі, Міннесота, відбулося в неділю, 20-го грудня 1970 р. Отець д-р Степан Кнап, парох парафії св. Константина і Олени, відслужив Святу Літургію в наміренні помісности, а по обіді в церковній залі відбулося святочне зібрання. Відкрив і переводив зборами інж. Є. Наливайко, голова місцевого Товариства за патріярхальний устрій, а головну доповідь виголосив д-р В. Маркусь, представник Координаційного Комітету українських організацій Америки й Канади за здійснення патріярхату з Чікаго. Присутні в кількості бл. 80 осіб вислухали з великою увагою одногодинну доповідь про стан нашої Церкви після Архиєпископського Синоду та про наші завдання на майбутнє. Збори прийняли текст листа, якого українська громада вислала усім Владикам, членам Українського Синоду, та ретельно на них налягала до пізнього вечора... Між ними, засуджено зміст листа кард. Є. Тісерана.

ПРОФ. Т. ГУНЧАК В ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ПАНЕЛІ

Ню Йорк. — Під час панелю в справі кар смерті й гострих засудів в Ленінградському процесі, передбаченого на середу 30 грудня ц. р., 10-а година вечора, на каналі 5-ім буде виступати також разом з іншими коментаторами проф. Тарас Гунчак з Рутґерського Університету.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рік 1970 у ЗСА й у світі

Минулий 1970-ий рік був в Америці, як і в широкому світі роком неспокою та розчарувань, але й не приніс він ніяких епохальних переломових змін — ані на краще ані на гірше. Відходили з цього світу провідні мужі, змінювалася влада, бували потрясення, але ніщо не переступало меж тих „нормальних аномалій", з яких складається життя народів і держав.

У З'єднаних Стейтах не припинилися терористичні замахи й прояви заколоту та злочинства. В березні вилетіла в повітря „фабрика бомб" на долині міста Ню Йорку, в травні під час заворушень у кемпусі Стейтового університету в Огайо національні гвардисти вбили чотирьох студентів, а через 10 днів після того подібна трагедія повторилася в Джексоні в Міссісіппі. В серпні від вибуху бомби в Стейтовому Вісконсинському університеті в Медісоні згинув один абсольвент і заподіяно великої шкоди. В серпні в Сан Рафаелі в Каліфорнії у стрілянині в суді згинули суддя і три особи. Чорну інтелектуалку Анджелу Дейвіс, яка доставила підсудним револьвери, арештували в Ню Йорку і недавно перевезли до Каліфорнії. Але під кінець року настав у кемпусах розмірний спокій.

З політичних подій найважливішою були вибори 3 листопада. Вони принесли розчарування президентові Ніксонові, бо в новому Сенаті опинились 54 демократи проти 44 республіканців, а в Палаті Репрезентантів 255 демократів проти 180 республіканців. 11 республіканських губернаторів втратили свої становища і тепер є 29 демократичних губернаторів та 21 республіканських. Продовжувалась легка економічна рецесія із зростом цін, платень і безробіття, але й не було економічного заломання. Після невдачі в Сенаті з двома президентськими кандидатами на членів Найвищого Суду — увійшов туди третій кандидат Президента Гаррі Ендрю Блекмун.

Продовжувалась війна у В'єтнамі, але комуністи зазнали поважного удару, коли в Камбоджі в березні ц. р. скинено з влади князя Нородома Сіанука, на місце якого прийшов протикомуністичний уряд ген. Лона Ноля. В квітні ввійшли до Камбоджі американські війська і впродовж двох місяців знищили тамошні „безпечні схоронища" комуністів. Президент Ніксон продовжував стягування з В'єтнаму американських військ. 23 листопада стався в ЗСА скандал з видачею большевикам литовського моряка Сімаса Кудірки, який перескочив з совєтського рибальського корабля на американський. Обурений тією подією президент Ніксон заявив, що таке більше не повториться.

Можна б дебатувати про те, що вважати за найважливішу подію в 1970 р. в світі. У вересні помер єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер, у листопаді помер національний герой Франції Шарль де Голль. В Британії прийшли до влади консерватисти під проводом Едварда Гіта, 22 серпня соціялістичний уряд Західньої Німеччини підписав з СССР пакт неагресії й визнав кордон Польщі на Одрі-Ніссі. Відбувся цілий ряд випадків схоплення літаків. В Нігерії скінчилася війна проти Біяфри перемогою центрального уряду, але в Африці нема спокою. В Йорданії йшла між державним військом і арабськими партизанами 10-денна громадянська війна. Прикордонна війна між Ізраїлем і Єгиптом тимчасово закінчилась воєнним перемир'ям. Ізраїль погодився відновити мирові переговори, але шанси на замирення на Близькому Сході малі. Канада пережила потрясення у французькій провінції Квебеку: місцеві сепаратисти вбили міністра праці і схопили британського дипломата, що спонукало прем'єра П'єра Трудо проголосити воєнний стан. Тепер настало там уже заспокоєння. В В Чіле прийшов до влади „марксистський" президент Сальвадор Алленде Госсенс. У Польщі усунено Владислава Гомулку внаслідок революційних заворушень у її прибалтійських містах. У Чехо - Словаччині місцеві сталіністи продовжують реакційний курс політики. Засудження на смерть у Ленінграді 2-ох жидів за намір схопити літак та 6-ох баскійських сепаратистів у Бурґосі в Еспанії — це останні докази нетерпимости і скрайніх метод, що ними користуються диктаторські режими.

У минулому році відчувалися все ще злощасні наслідки другої світової війни. Продовжувалась експансія російсько - большевицької імперії в обширі Середземного моря. Продовжувалась західня політика стримування з малими надіями на порозуміння з Москвою щодо обмеження перегонів у зброєнні.

В 1970 році, що минає, ані в Америці ані в світі не сталося нічого такого, що давало б надзвичайні надії на рік 1971-ий, який наступає.

П. Феденко

ДОЛЯ І НЕДОЛЯ ВЛАДИСЛАВА ҐОМУЛКИ

Мюнхен. — У Польщі після „кривавого жовтня" 1956 року прийшов „кривавий грудень" року 1970. В обох цих подіях вирішилася доля давнього к о м уністичного агітатора Ґомулки. Мав він шалене щастя.

Перед другою світовою війною провідники польської компартії перебували в Москві, щоб не сидіти в польських тюрмах. Сталін готувався до союзу з Гітлером, щоб знищити польську державу, і вожді польської компартії стояли на перешкоді. Тому майже всіх визначних польських комуністів в СССР він звелів „зліквідувати". Ґомулка в той час сидів безпечно в польській в'язниці, і, мабуть, дякував пізніше в душі полковницькому урядові Польщі, що врятував його від смерти в російських катівнях.

В окупованій німцями Польщі Ґомулка прилучився до повстанського руху, але був ворожий до Крайової Армії, що визнавала польський уряд на еміграції в Лондоні. Ґомулка з іншими польськими комуністами хотів створити в Польщі, після війни режим диктатури своєї партії. В цій справі виявив надзвичайну послідовність, упертість, безоглядність.

Бувши в Лондоні після 1951 року, я чув слова покійного прем'єра польського екзильного уряду Станіслава Миколайчика, що оцінив Ґомулку, як дуже небезпечного противника.

Миколайчик, за порадою урядів західніх великодержав, покинув Лондон і в 1946 р. вернувся в Польщу, де був створений коаліційний уряд з участю комуністів. Миколайчик став заступником прем'єра в тому уряді. Як провідник селянської партії, він мав за собою маси польської людности, але комуністи, під проводом Ґомулки, з допомогою Москви, задушили некомуністичні партії і створили свою „диктатуру пролетаріяту". Миколайчик мусів тікати на нову еміграцію.

Але незабаром Ґомулка попав у неласку в Москві, де його названо „буржуазним націоналістом". І хоч він мусів каятись, визнаючи свої „помилки", однак Москва не мала до нього довір'я: Ґомулку арештовано, і до жовтня 1956 р. він перебував під наглядом поліції.

В Румунії, в Болгарії, на Угорщині й Чехо - Словаччині за життя Сталіна відбувалися судові процеси проти видатних комуністів. Після тортур вони „признавалися" в найтірших злочинах проти партії та своїх народів і були покарані смертю. Але польські комуністичні провідники якось ухилилися від таких процесів, і Ґомулка пережив добу „сталінізму".

Після „десталінізації" в СССР, початої в зв'язку з промовою Хрущова на 20-му з'їзді партії в лютому 1956 р., урвався терпець і полякам, що бачили, як Москва перетворила Польщу в свою „область": навіть на чолі польського війська поставлено присланого з Москви маршала Рокосовського, російського патріота, хоч польського роду. Таких поляків, було немало: Дзержинський і Менжинський, начальники ЧК — це найбільш відомі імена.

У жовтні 1956 р. в польських містах і селах почалися рухи протесту проти диктатури партії, за волю слова, проти російської окупації. Поліційний апарат і компартія були ослаблені, але комуністи все ж були єдиною силою, що могла говорити з Москвою: адже ж Хрущов погрожував інтервенцією своєї армії, щоб „завести порядок" у Польщі.

В цей момент комуністи вибрали на посаду першого секретаря партії Ґомулку. До нього з довір'ям поставилося польське суспільство, як до „репресованого" Москвою патріота.

В січні 1957 р. мені довелося бути в Лондоні на доповіді одного англійського журналіста, що вернувся з Польщі. Він оповідав, що Ґомулка мав серед населення велику популярність, на нього дивилися з надіями, порівнювали його з Мойсеєм, що вивів ізраїльтян із єгипетської неволі..

Дійсно, в перших роках влади Ґомулки Польща була найвільнішою країною серед сателітів Москви. Але це не тривало довго. Він розумів, що поляки в своїй масі ненавидять комуністичний режим, московський чи свій, „рідний". Правда, Ґомулка дозволив хліборобам покинути колгоспи і творити власні господарства, наука могла вільніше розвиватися, літературі дано більше простору. Однак, політична й економічна залежність Польщі зосталася, бо Ґомулка розумів, що без „старшого брата" комуністичний режим у Польщі не встояв би.

Щоб зміцнити свою владу, Ґомулка повернув до урядового апарату багато „сталінців" і все тугіше „закручував гайку": вільність преси зліквідовано, таємна поліція втручається в приватне й громадське життя. На протести письменників, учених, студентів, артистів режим відповідав репресіями, як це сталося в березні 1968 р. Дійшло до такого скандалу, як заборона виставляти в театрі патріотичний твір Адама Міцкевича „Дзяди", бо поет піддав у тому творі критиці режим російських царів у поневоленій Польщі.

Втративши базу в польському суспільстві, Ґомулка ставився вороже до комуністів в інших країнах, де роблено спроби перевести реформи на користь людности (Югославія, Чехо - Словаччина від січня 1968 р.). Адже ж „відлига" в сусідній Чехо - Словаччині впливала і на суспільство в Польщі. Кожний польський патріот уважав за ганебне діло Ґомулки, що послав військо в Чехо - Словаччину 21 серпня 1968 року, помагати Москві задушити рух чехів і словаків до волі, до „соціялізму з людяним обличчям".

Терор проти власного суспільства не поміг Ґомулці зорганізувати народне господарство. Комуністичний режим не міг забезпечити людности навіть хлібом. В диктаторських країнах суспільство не має „душників", крізь які може давати знати про свої бажання, невдоволення, гнів, бо там нема вільної преси й слова. Тому в таких країнах доходить до несподіваних вибухів: мала іскра викликає пожежу.

Так сталося в Гданську, Ґдині, Ельблонгу та в інших містах. Урядове підвищення цін на споживчі товари викликало масові протести, особливо серед робітництва. Ґомулка звелів своїй поліції й війську стріляти на безборонних демонстрантів. Є сотки убитих, тисячі ранених. В цю громадянську війну могла вмішатися Москва.

Провідники польської компартії вирішили пожертвувати Ґомулкою та кількома іншими ватажками, щоб заспокоїти націю. Вони скидають вину за невдачі на Ґомулку, хоч самі теж з ним разом відповідальні за політику компартії. Невідомо, чи наслідники Ґомулки виконають свої обітниці робітникам і селянам. Але факт великої ваги: диктаторська партія мусіла піти на поступки під натиском народних мас.

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

При світовому Конгресі Вільних Українців, точніше при його постійно діючій Президії Секретаріяту, вже створено кілька особливих Комісій, як СКВОР — Світова координаційна Виховно-Освітня Рада, або Комісія Соціяльного Забезпечення. Понад рік тому при СКВУ розпочала працю Комісія в справах української культури, під головуванням проф. д-ра Миколи Степаненка. Вона відбула дві наради: першу у Вашингтоні, другу в грудні 1970 р. в Ню Йорку.

Ще на Третій Пленарній Сесії СКВУ, в грудні 1969 р. в Торонті д-р М. Степаненко прочитав доповідь на тему „Українська культурна політика в діяспорі". Ця доповідь була чи не першою всеобіймаючою спробою заговорити про те, що дотепер багато-хто робив і робить, але без системи, без унапрямлювань, а часто й без заохоти збоку керівних чинників українців у вільних країнах світу. Доповідач тоді підкреслив, що мова йде про українську культурну політику в „розумінні національної самостійницької культурної політики, яка відповідає відвічним інтересам української нації", і що під „культурною політикою" не треба розуміти ані якогось „диктування", ані втручення керівних чинників, зокрема СКВУ, в розвиток культурного процесу, лише його загальне унапрямлення та вияв особливої уваги до цього процесу.

Сотні працівників української національно - християнської культури у всіх її формах і проявах, від оперового ансамблю до аматорського театру, від визначних майстрів пензля до початківців - студійців, українські письменники, композитори, виконавці — всіх і не перелічити, із щирою радістю зустріли той перший прояв уваги збоку найвищої, загальноукраїнської репрезентаційної установи у вільному світі, СКВУ. Адже вже понад 25 років у ЗСА, Канаді й інших країнах давнішого й новішого поселення триває такий анахронізм, що всі ділянки нашого життя упорядковані, всі організовані, лише українська культура не має і нині свого постійного представника чи Відділу, наприклад, при Українському Конгресовому Комітеті, ні при Комітеті Українців Канади, ані при більшості крайових репрезентативних установ — членів СКВУ. Всі організації, в тому числі УККА чи КУК, всіляко старались у минулому і стараються допомагати тепер всім можливим, щоб зміцнювати український культуротворчий процес поза Україною, однак, донині немає при них центрів, де б зосереджувались відомості, статистичні дані, адресарі, де плянувалися б найбільш важливі заходи для зміцнення цієї важливої ділянки.

Коли б нині українство за кордоном заговорило — і вже починає говорити! — про необхідність створити в одній із країн поселення загальноукраїнський репрезентативний музей, або архів, кіно - фонотеку або українську картинну галерію, де мали б поміститись кращі з найкращих досягнень образотворчих мистців, — то фактично зацікавлені не мали б навіть куди звернутись. Як давно вже відчуває українська спільнота, особливо та частина, що співпрацює із студентами і молоддю й цікавиться нею, потребу проведення Молодечого Культурного Фестивалю на велику мірку, з учасниками з різних країн світу! Як необхідно одному чи другому дириґентові дістати ту чи іншу партитуру, — і він часто не знає, до кого б звернутись, адже не існує жадного обліку наших багатств. Донині немає єдиного Всеукраїнського Фонду Культури. Тим часом уже є великий приклад для кожної країни українського поселення — створення Культурного Фонду ім. Т. Шевченка українцями в Канаді, який з відсотків так багато допоміг у важливих справах, дармащо дійшов досі тільки 400 000 дол. із запляннованого мільйона.

Українська мова й культура в усіх її проявах та жанрах — це сучасний живий документ українства, наш пашпорт серед народів світу. Це те, що надає українським Церквам питомого їм обличчя серед християнських народів, і те, що дала й буде давати Україна у скарбницю світової культури. В окупованій Україні рідна мова й культура — це та решта, та майже остання ще більш - менш легальна карта, якою можуть грати українці. Поза Україною — українська людина немислима без української культури. Без неї така людська одиниця, особливо ж діти й молодь, відходять до іншого народу, свідомо чи несвідомо допомагаючи з матері латану свитину здіймати.

Комісія СКВУ в справах української культури не має одного цента для своєї праці. Але коли б Екзекутива СКВУ подбала про видання пропам'ятного значка-наліпки з нагоди 100-ліття Лесі Українки — важко було б знайти українця, який не придбав би такого значка на листа, бо навіть такий зовнішній вигляд листа є вже одним із проявів нашої культури.

Це — лише одна з суґестій. Їх є багато, і про них напевно буде мова на Четвертій Пленарній Сесії СКВУ 29-31 січня в Ню Йорку, де Комісії в справах української культури буде приділена особливо велика увага.

Крайній час! Політика є надбудовою: без моря національної культури не зможе плинути ніякий політичний корабель. Його не існуватиме.

Леонід Полтава

Степан М. Горак

ЧИКАҐІВЦЯМ НА 1971 РІК

Чикаґо — це кількамільйонове місто, в якому, як скрізь по великій Америці, багато добрих і поганих діл щоденно реєструють преса і історія. Велика там також проживає українська громада: деякі статистики обчисляють її на біля 60 тисяч душ та тіл. Кожний із нас має там як не приятеля, то певно когось, кого він знає і менше поважає. Тим із нас, що знають це місто або читають українську пресу, відомо також, що там українці зрізничкованих ідентифікацій накупили багато гарних і великих будинків, поставили кілька церков, побудували щось два величенькі банки, посідають чимало громадських будинків і виживаються в усіх видах в понад чотирьох десятках різних організацій. Одним словом, чикаґська громада в багатьох відношеннях вела перед, а в деяких пасла задніх.

Дивлячись із соціяльної точки зору, треба відмітити, що там же проживає біля сотки лікарів і дентистів, понад 200 інженерів, 25 викладачів у коледжах і університетах, к і л ь к асот осіб на урядничих позиціях і декілька тисяч добре платних робітників різних професій. Сумарично і фінансово громада була добре забезпеченою, і поважні пожертви на УКК, церковні цілі, політичні і навіть на Катедру Українознавства в Гарварді потверджували здоровий стан української спільноти в Чикаґо. Досі все виглядало задовільно, і зайвим видавалося дошукуватися „діри в плоті".

Тож не легко авторові цих рядків перейти на сувору критику, маючи за собою цілий ряд особистих приємних досвідів і біля півтисячі статтей в українській пресі. Та, незалежно від добросусідських стосунків з Чикаґо і його громадою, ми уважаємо нашим обов'язком поставити знак запитання над усіма позитивами. А причиною для цього, невдячного задуму є справа, яка своєю важністю перевищує все, що було і не було попередньо згадане.

Ця справа є справою нас усіх, і її на ім'я — наше студентство і питання українознавства в американських університетах.

На терені великого Чикаґо студіює приблизно 300 студентів, з чого майже 200 в університеті Іллиной, Чикаґо Кемпус. Число імпозантне, з тим, правда, що саме число властиво нічого не означає, поки його не зінтерпретувати в аспекті якости і його відношення до українстики. Звідси і початок трагедії та безнадійности, яка осягнула вже таких розмірів, що й мовчати годі.

Зважаючи на факт, що в наші часи освіта є принциповим і незаступним фактором у житті людини, громад та націй, доводиться ствердити, що ця істина не проникнула в наше старше громадянство, а ще менше в студентство. По-перше, саме число 300 є суб'єктивним, бо величезний відсоток наших студентів не має жадного активного відношення до українства. Відомим є, що пиятство, гіппівство і навіть наркотики досягли наших студентів у такій пропорції, що на сьогодні можна говорити про 40 відсотків.

За останніх десять років чикаґська громада видала з себе всього п'ять докторантів з різних фахів і ані одного з історії Східньої Европи, що було б першим кроком до активної українстики. Оскільки на сьогодні ступінь „бечелера" де факто не є жадним науковим ступнем, а тільки щось ніби европейською матурою, і знаючи, що понад 70 відсотків наших студентів кінчає студії на цьому низькому рівні, постає питання: хто буде продовжувати українську науку в ЗСА?

Говорити про зорганізоване життя навіть і не доводиться, бо як таке воно не існує. Наші студенти це найчастіші відвідувачі барів, і, поза малим відсотком все ще ідеалістично спрямованої молоді (не більше, як 20%) величезна більшість уже або пропала для всілякої української справи, або стоїть на шляху цілковитого відчуження. Такі організації, як Пласт, СУМА, ОДУМ, перестали вже притягати їх і починають винароджуватися в кількості та якості. Є вістки, що діти з фінансово найсильніших родин найменше цікавляться українським життям. Між ними наркоманія найбільш поширена, бо батьки „добре дбають" про своїх дітей, як не з громадського, то з фінансового погляду. Одним словом, наші старші громадяни перестаралися, і виходить, що одного дня на їхніх могилах не буде кому й подякувати за ввесь їхній труд, бо „синок" буде стидатися прийти на могилу батька з українським пріз-

(Закінчення на стор. 4-ій)

С. Палажченко

МАНДРІВКА В СОНЯЧНУ КРАЇНУ

Мене давно манила до себе така країна, як Еспанія. Признаюся, що я про неї малощо знав. Чи то за цю країну мало писалося, чи я не зустрічався з нею в пресі. Маю на увазі, очевидно, не політичні огляди, а просто характер країни.

Еспанія по заслузі вважається сонячною країною. Коли, наприклад, сусідка її Франція, я сказав би, не така то вже й сонячна, то й інші европейські країни, як Німеччина, Швайцарія, теж не можуть похвастатись сонцем. Еспанія — дійсно країна сонця!

І моя мрія помандрувати в цю країну здійснилась нарешті в 1970 році. Перед тим я переїхав Західню Німеччину, уздовж і впоперек переїхав Францію, Швайцарію, навіть побував в Італії і в Альжирі. Можна б дечого багато сказати про ті країни, але я застановлюся таки на Еспанії.

Коли я вирушив потягом із Парижу до Піренеїв, то уявляв собі, що Еспанія своїми краєвидами п о д і б н а більш-менш до Франції і взагалі до Европи, хібащо країна бідна, з малородючими землями, отже, мабуть, не побачу там пшеничних ланів, наших буйних гаїв і садів, що дзвенять співами соловейків.

Мандруючи по світі, я спостерігав звичайно поступові переходи пейзажів у різних країнах. Наприклад, верби стави,, сади однакові на Україні й у Франції чи в іншій европейській країні. Очевидно, таких різких змін, скажемо, як в Канаді і Бразилії, не помічав, бо тож таки й контененти різні. Адже Еспанія і Франція сусідки і на одному континенті, а на превелике моє здивування я побачив надзвичайно різку зміну.

Отже, почну від Піренеїв. У Піренеях багато подібного до Швайцарії: гори, долини, ріки, водоспади, а також багато садів, городів, тільки там у жовтні такі густі тумани, що часом нічого не видко, аж доки потяг не вирине із туману. І тоді знову ясне сонце освітлює прекрасні краєвиди із сніговими горами. Захоплюєшся такою красою, відчуваєш на серці радість ,але не на довго. Це так у Піренеях до еспанського міста Сан Сабастіян, що під час громадянської війни був неприступною твердинею франківців.

Минув потяг веселий Сан Сабастіян і помчався до смутних Бурґосу і до столиці басків, до Більбао. Там і тепер неспокійно: баски, які відважно п і д т р и м у вали Франка під час громадянської війни, тепер заворушились.

Звідси почалася неуявна зміна: так, ніби в казці перекинувся я раптом до Африки, до Альжиру.

А можливо це лише такий смутний район, а далі буде інакше? Ні, десятки, сотки кілометрів і те саме: пустеля та ще й яка пустеля! Нічогісінько европейського. А рельєф такий, ніби на цю землю поспадали всі атомові бомби. Боже, думав я, і навіщо ти так знехтував оцю землю? Уявляю, як мільярди років тому тут усе кипіло, вибухало. Якісь велетенські горби, ями, провалля, а кольори які дивні, вони наводять смуток. Я хоч і цікавлюсь малярством, але не міг би підібрати фарби, що відтворила б колір хоч одного з цих горбів. Навіть якби змішав усі фарби, що на палітрі, докупи.

Аж ось де-не-де й рівнинки появляються і навіть стерня на них! Що ж там могло вирости на отій червоній як цегла землі?. А он на іншій рівнинці ще й копиці соломи, наче охрою помальовані, а ще далі знов рівнина — там земля попеляста і якісь купки ворушаться. Чи не починає знову кипіти земля? Та ні, то вівці пасуться, а серед них пастух. І теж попелястий.

Потяг добігає ближче, уже й собаку видко, що ганяється за тими вівцями, а вони в страху від нього тікають.

Ген-ген далі появились якісь ніби руїни, а по середині над ними підносяться готичний шпиль і хрест. І все кам'яне, навіть ріденькі деревця, здається, зроблені з каменю. Он там ворушаться люди, трактор лазить по горбу, воли з довжезними рогами тягнуть гарбу. Куди, за чим? Що там може вродити, щоб завантажити ті гарби?

Нікого й спитати: туристи, що їдуть зі мною у вагоні, можливо так само перший раз бачать усе це і дивуються. Не збагну, що їх сюди привабило, отих туристів. Нехай уже я заблудив, але як би хотів, щоб потяг повернув назад, до Піренеїв, а там — на французьку Рів'єру, де так весело, де люди ще й досі, в жовтні місяці, запалюються на сонці. Але потяг немилосердно мчиться поміж отими горбами...

Де ж кінець оцій пустелі, де той славний Мадрид? Лише сонце трошки тугу розганяє, воно справді не таке, як там, в Европі: таке яскраве та тепле, але не гаряче, та й повітря аж солодке, а на небі — ні хмаринки. І складається враження: хоч ця земля знівечена, але сонцем осяяна, ущасливлена. І оце сонце тягне туристів сюди з цілого світу. Тож недаремно тепер для Еспанії туризм є одною з головних статтей прибутку.

Сонце вже звернуло з півдня, і ми наближалися до Мадриду. Як же ти виглядаєш, столице Еспанії, у цій пустелі попелястій? Хоч де-не-де вже й дерева почали появлятись, одначе пустеля тягнулась майже до самого головного двірця.

А в самому Мадриді вже нічого спільного немає із тією пустелею; місто зелене, як барвінок! Спала туга з серця, веселіше стало, і Мадрид неначе засміявся до мене. Аж тепер я відчув себе як вдома. Що треба й не треба питав у людей, і їхня мова здавалась мені як рідна, і люди такими приємними. Кого не спитаєш про якусь вулицю — показує, розказує, навіть готовий проводити тебе аж до місця. Ні разу не почув ні від кого, як у Ню Йорку: „Ай донт нов, сорі". І „спелувати" не треба було , якось без цього обходився.

Незабаром знайшов я і знайомих у місті, в якому був перший раз у житті. І вже в третій годині по обіді сиділи ми за столом і пили найславніше еспанське вино.

Це були надзвичайно життєрадісні люди, які, запевнивши мене, що Еспанія — не пустеля, розповіли, що є в цій чудовій країні прекрасна Галісія, є Валенсія над океаном, вкрита розкішними пальмами, є й інші мальовничі провінції. А ще, сказали мені, легко можна доскочити звідси до найчистішого в світі міста, до столиці Португалії. Але то — подумав я собі — уже іншим разом, бо звідти ще захочеться їхати до Канаріо, де, кажуть, найгарніші в світі жінки, де люди живуть по сто років і помирати не хочуть.

Увечері я походив по столичних вулицях, зайшов у ресторан „Сан Хозе" та й трохи забарився там. А потім поспішив до знайомих на ночівлю, побоюючись, щоб чогось не сталось, як то буває в Ню Йорку. А знайомі, почувши про мої побоювання, засміялися і заявили, що в Мадриді можна просто на тротуарі з мішком пезів просидіти чи проспати цілу ніч і ніхто не зачепить.

Потім оповіли мені знайомі, що в Еспанії зовсім не так, як пишуть про неї в деяких газетах: хочеш заснувати підприємство — засновуй, хочеч відкрити банк — відкривай, ще і грошей позичать, хочеш виїхати до іншої країни — виїжджай, не хочеш працювати — гуляй, тільки людей не чіпай, бо за це гостро карають.

„А чому, — поцікавився

(Закінчення на стор. 4-ій)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

ТУСМ в обороні переслідуваних

Всіми нами потрясла вістка, що совєтський суд повторно засудив на довголітнє ув'язнення недавно звільненого зі заслання молодого українського історика Валентина Мороза.

Одного з цих українців-патріотів, який не зважаючи на Мордовські концентраційні табори, в яких просидів довщий час, він дальше мужньо виступав проти винищування української культури і проти русифікації. Валентин Мороз належить до молодої української інтелегенції яка в найважчих умовинах совєтсько-російського поневолення продовжує змагання в обороні прав українського народу.

Вістка про повторне засудження Валентина Мороза являється ще одним переконливим доказом про постійне нарушування в УССР принципів гуманізму і прав людини.

Крайова Управа Товариства Української Студіюючої молоді ім. Миколи Міхновського в ЗСА запляновала протестаційну акцію в обороні Валентина Мороза та всіх тих, які змагаються за правду.

Беручи під увагу той факт, що українські студенти в минулому гідно відзначали річниці героїв Крут, ми запляновували використати тиждень у місяці січні від 22-го до 29-го для протестаційної акції.

Місцеві Осередки Діяльности ТУСМУ будуть влаштовувати демонстрації, при цьому поширюючи літературу про Валентина Мороза, та про факти насильства в Україні.

Українські студенти вірять, що наша спільнота піддержить всі наші акції та візьме масову участь в демонстраціях в тих містах, де ми будемо влаштовувати.

Ми не можемо бути байдужніми до цих подій, які сьогодні проходять в Україні. В Україні стала на фронт боротьби молода українська інтелігенція, та гідно заступає цих, що караються по концентраційних таборах.

Наш протест повинен бути спонтанний та масовий.

Ми українські студенти в ЗСА, більшість з нас народжених тут, протестуємо проти чергового нелюдського засуду, та проти топтання основних прав людини, і бажаємо перевести якнайширшу акцію на міжнародному форумі, а зокрема перед Комісією Прав Людини при Об'єднаних Націях.

Звертаємося до українського громадянства підтримати цю нашу акцію, яку ми назвали „В обороні Валентина Мороза".

(За Крайову Управу ТУСМ
Богдан С. Футала

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна Канцелярія Українського Конгресового Комітету Америки повідомляє:

Більше як СТО наших громад в З'єднаних Стейтах Америки бере активну участь у збірці Національного Датку. Великі і малі близькі до осідку Централі УККА в Ню Йорку — і на тисячі миль від нього віддалені. Всіх Вельмишановних Збірщиків, які переводять згадану вище збірку, просимо переслати всі вплати до 5-го січня 1971 року. Гроші, надіслані тільки до тієї дати, будуть законтовані і подані у річному Виказі Збірки Національного Датку за 1970 рік. Тому ще раз звертаємося до всіх Хвальних Управ Відділів УККА надіслати негайно на адресу Централі УККА всі вплати Національного Датку.

Остаточні висліди у збірці Національного Датку з зазначенням місцевостей та прізвищами голів Відділів і збірщиків-референтів УНФонду та зібраними сумами від $ 300 і більше, — будуть оголошені в пресі негайно після закінчення цьогорічної збірки.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Опрацьовують нові пляни розбудови міста Києва

Київ. — Понад один мільйон жителів має нині столиця України, і кількість населення міста постійно зростає, без огляду на велику трудність дістати „прописку" з міліції — дозвіл на поселення. Фахівці-архітекти та інженери з „Київпроєкту" опрацювали плян дальшої розбудови міста, особливо в його північній частині. Розбудовують Мінське шосе, від в'їзду в Київ і аж до його центру так, щоб в один бік могли їхати автомобілі в три або й чотири ряди. Щоб уникнути вранішніх і вечірніх „пробок", коли там збиваються тисячі авт, на окремих дільницях будуть дозволені великі швидкості, в понад 100 кілометрів на годину. Віддавна в Києві існує таке парадоксальне становище, що робітники-будівельники, які ставлять нові будинки, не мають де жити, часто вони змушені доїздити до міста з далеких околиць. Тому в північній частині Києва, в Подільському районі, що прилягає до Мінського швидкісного шосе, розпочали будувати новий житловий масив, призначений для будівельників. Він займатиме 37 гектарів. З малюнка проєкту, надрукованого в „Радянській Україні" з 4-го грудня видко, що він буде скидатись на типовий американський житловий масив, з будинками від 9 до 16 поверхів, внутрішніми дворами з деревами, гойдалками для дітей, лавками тощо. „Радянська Україна" подала, що „там мешкатимуть молоді сім'ї будівельників. Отже, крім великої кількости однокімнатних квартир, для них треба передбачити ще й чимало спортивних майданчиків, тенісових кортів тощо", себто молода родина матиме одну кімнату, кухню і лазничку ... „Через 3-4 роки там житиме понад 15.000 чоловік."

Американський медичний бюлетень...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

живе лише 700 українських родин. Вільшість населення в тому районі складається з нащадків норвезьких поселенців, які й заснували шпиталь, де працює д-р М. Данилюк — тепер над тими лікарнями мають нагляд яких 50 лютеранських церков у Міннесоті. В репортажі зазначено, що в книжці „На медичні теми", яка видана дуже атрактивно, є перший в ЗСА англійсько-український медичний словник на круглo 2 500 слів, і що така книжка є першою українською в англомовній країні. Згадано теж, що д-р М. Данилюк є автором виданої „Свободою" книжки „Повстанський записник" про боротьбу українців проти нацистів та що ту книжку частково, або й повністю буде перекладено на англійську мову. Д-р М. Данилюк сказав, що він розпочав писати третю книжку, про його досвід у медичній праці і філософію підходу до пацієнтів, та що він є автором памфлету про наркотики, який видрукував УНСоюз двома мовами. У репортажі згадано, що автор книжки „На медичні теми" закінчив медичні студії в Мюнхені в 1950 р., практику відбув у ЗСА, працював у Шведському Шпиталі в Міннеаполісі, де займається тепер лікарською практикою, та що він є членом Крайової Ради Української Православної Церкви і головним контролером в УНСоюзі. Його дружина має докторат з мовознавства, а дочка Роксана, студентка четвертого курсу, вільно володіє двома мовами.

З'їзд Відділів ТУІА центральної частини ЗСА у Дітройті

На фото делегати з Піттсбургу — зліва: д-р Ш. Котик, інж. С. Тимяк та інж. М. Корчинський.

Дня 31-го жовтня 1970 р. відбувся у Дітройті З'їзд Відділів Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА) центральної секції ЗСА, у якій взяли участь представники слідуючих Відділів: Боффало — інж. Г. Костенюк, інж. Ліда Костенюк; Клівленд — інж. Р. Трешневський; Міннеаполіс — інж. С. Тисовський; Піттсбург — інж. М. Корчинський, інж. С. Тимяк, інж. Ш. Котик.

На З'їзд прибули окремо запрошені голова Централі ТУІА інж. В. Гнатківський та голова Відділу Ню Йорк. інж. Ю. Гончаренко.

Господарем з'їзду був Відділ ТУІА у Дітройті. По закінченні реєстрації, з'їзд відкрив голова Відділу у Дітройті інж. Б. Андрушків.

Привітавши гостей і присутніх членів Дітройтського Відділу, інж. Б. Андрушків вказав коротко на важливість цього з'їзду і попросив до слова голову ТУІА інж. В. Гнатківського. Голова Товариства привітав з'їзд від головної управи та поінформував коротко присутніх про внутрішню та зовнішню діяльність нашого Товариства. Рівночасно згадав про деякі труднощі у праці, з якими зустрічається управа Товариства, зокрема коли йдеться про видавничу працю.

З черги приступлено до поодиноких точок конференції. Виголошено три реферати, при чому до двох перших зголошено було кореферати.

Згідно згори устійненим пляном конференцію було поділено на три сесії, для яких вибрано окремі президії Модератором конференції був голова Дітройтського Відділу інж. Б. Андрушків.

Першою сесією проводила президія у складі: голова інж. В. Пік, секретар В. Трешневський. Першу доповідь на тему: „Чи потрібно змінити назву Т-ва" виголосив М. Кунинський (Відділ у Дітройті). Кореферат на повищу тему мав С. Тимяк з Піттсбургу.

Другою сесією проводила президія у складі: голова інж. М. Корчинський та С. Тимяк, секретар. Першу доповідь на тему: „До завдань та цілей праці ТУІА" виголосив Е. Михалович (Відділ у Дітройті). Кореферат на повищу тему мав Ю. Гончаренко (голова Відділу Ню Йорк).

Третя сесія під проводом президії у складі: В. Кордуба голова та Лідія Костенюк як секретарка мала тільки одну доповідь Р. Крохмалюка, а саме: „ТУІА та його видання у майбутньому".

У кожній сесії відбувалася по закінченні доповідей дискусія, у якій живу участь брали присутні гості, як теж члени Дітройтського Відділу. Для приготовлення підсумків коференції вибрано окрему комісію, до якої увійшли голови трьох сесій.

По закінченні конференції присутні перейшли до їдальної залі де засіли до вечері. Перед вечерою інж. С. Тисовський з Міннеаполіс мав цікаву доповідь з прозірками про технічні роботи зв'язані з охороною перед виливами ріки Міссіссіпі та її горішніх приток.

Р.К.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПЕРЕВІВ ревізію тамошньої конституції, увівши в неї постанову про „колективний провід". Тіто наполягав на таку реформу, щоб протидіяти загрозі, що після його зречення чи смерти в Югославії постане боротьба за владу.

В неділю, 3-го січня 1971 року
в 40-ий День смерти Незабутнього
бл. п.
ІВАНА ҐЕЦА
в Катедрі св. Володимира
160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку, Н. Й.
після Служби Божої, о год. 12-ій дня
відправиться
ПАНАХИДА
на яку запрошується Друзів і Знайомих Покійного.
Співатиме Катедральний Хор.
МИХАЙЛО ОЛЬХОВИЙ

Інж. В. Кізима очолив УСЦАК

Дітройт, Міч. (зрв) — Дня 21-го листопада 1970 р відбулись тут, у домівці УСТ „Черник", Загальні Збори Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК). В зборах взяли участь делегати слідуючих членських організацій: УСТ „Черник" — Дітройт, УСК „Крила" Чикаго, Ілл., УАСТ „Львів" — Клівленд, Огайо, Пласт Клівленд, СУМА — Дітройт Схід, Пласт — Дітройт, СУАСТ — Північ, СУМ — Торонто, Онт., Карпатський Лещетарський Клюб (КЛК) — Торонто, Пласт — Торонто, УСК „Тризуб" — Торонто, УСТ „Україна" — Торонто, ОДУМ — Торонто, й Союз Українських Спортових Товариств — Канада.

Загальними зборами проводила президія, що її головою був Ярослав Хоростіль з Торонто, Онт., а секретарем — Дмитро Новошицький з Чикаго. Делегати вибрали на каденцію 1970-72 рр. нову Управу УСЦАК в такому складі: інж. Володимир Кізима, Дітройт — голова; мгр. Степан Маланчук, Клівленд — заступник голови, референт Відзнаки Фізичного Виховання і керівник легкоатлетичної ланки; Петро Кушнірчук, Дітройт — секретар і фінансовий референт; Орест Стецяк — Клівленд, спортово-організаційний референт; д-р Зенон Винницький — Клівленд, референт преси й інформацій; вільні члени — Володимир Ігнатович і Ярослав Кривоніс з Торонта та Дмитро Новошицький з Шикаго. Ланку лещетарства очолив д-р Роман Качмар з Дітройту, — відбиванки: О. Желтвай з Торонта, — тенісу: інж. Богдан Рак з Ню Йорку, — шахів: інж. Лев Блонарович з Ричмонд, Вірджінія. Референтуру дисципліни і верифікації творять — інж. Богдан Яців і Ярослав Мороз з Торонта та Юрій Косачевич з Чикаго. До Контрольної Комісії ввійшли д-р Роман Качмар — голова, Андрій Мариннюк і Ярослав Слинка з Дітройту — члени. Рада УСЦАК працюватиме в такому складі: інж. Богдан Рак — голова, інж. Володимир Левицький з Чикаго — заступник голови, ред. Володимир Сохан з Джерзі Сіті — секретар, Ярослав Хоростіль і А. Желтвай з Торонта — члени.

Збори рішили відбути в 1971 р. крайові змагання за першенство УСЦАК в таких конкуренціях: копаний м'яч юнаків, лещетарство, теніс, легкоатлетика, плавання і шахи. Змагання відбуватимуться правдоподібно в Клівленді, Огайо. Згідно з правильником, у змаганнях УСЦАК можуть брати участь змагуни й змагунки українського роду, або походження, що є дійсними членами українських спортових організацій. Осередком акції УСЦАК є м. Дітройт. Офіційну кореспонденцію можна пересилати на адресу:

U.S.C.A.K., 3306 East Davison. Detroit, Mich. 48212.

(—)

Українське Різдво буде на радіо...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

раїнців від губернаторів: Джорджа Воллеса, Рональда Рігена й Нелсона Рокефеллера та сен. Чарлса Персі, що їх відчитають сестри Мирослава і Оксана Пристай. На Різдво в четвер 7 січня, о год. 7-ій вечора Роман Маринович передасть свою спеціяльну українську різдвяну праграму з англійськими й українськими коментарями з радіостації WGTS-FM, 91.9 у Вашингтоні, з якої вже третій рік він передає кожного вівтірка, о год. 10-ій вечора свої некомерсійні одногодинні програми.

Українські колядки в ІМКА в Ню Йорку

(Закінчення зі стор 1-ої)

наспівана українським хором „Думка". За найліпшу з них вважається „Не плач, Рахиле" із сольом Андрія Добрянського, артиста Метрополітальної Опери. Інші виконується при акомпаніяменті української оркестри бандуристів. Бандура — це український інструмент типу лютні, з 10 до 60 струнами. Тепер колекція українських мелодій є в процесі друку, з якої п'ять томів уже видрукувані та які мають 5 000 різних пісень. Вся колекція буде мати 10 000 мелодій. Цю монументальну працю зібрав і впорядкував св.п. проф. Зиновій Лисько — вияснЯв та інформував у своєму слові п. Бравн.

Після обіду багато з присутніх зверталися за поясненнями до п. І. Світа, який працює в цьому відділі ІМКА вже понад 15 років, як головний механік та наглядач в департаменті фізичного виховання. Цей відділ ІМКА має понад 9 000 членів та середню школу для хлопців.

Голови й гучномовці

Відкриття виставки „тисячі голів" маляра Юрія Соловія було незвичайно вдалою та ефективною імпрезою, яка на мій погляд, своїм блиском затемнила сам факт, що це чи не найкраща з усіх виставок Соловієвих картин. Починаючи із заяви, що ця імпреза має на меті святкування двадцятип'ятиліття творчости цього маляра (чи справді такий ювілей має якенебудь конкретне значення для Соловія?) — то його власна промова також не вияснила добре його творчої філософії, яку найкраще з'ясовують самі експонати. Доповідь І. Сочинської теж не завжди досягала до джерел Соловієвої емоційности, читання блискучих поезій Ю. Тарнавського та високий рівнем фортепіяновий виступ Х. Петровської, рівнож виконали своє завдання, щоб відвернути увагу від картин — прекрасних, але мовчазних малярських шедеврів, що не могли конкурувати з навалом слів та звуків.

Відвідавши виставку на другий день я мав далеко більшу насолоду. Більшість картин мініятюрного формату, роблять враження неначе безлічі дзеркал, в яких відображується внутрішнє глядачеве обличчя. Залежно від доброї волі, інтелектуального рівня та правдивости почувань глядача, можна відкрити в цій виставці безліч зображень самого себе — як безбарвне, нічим не маркантне обличчя, що гармонійно зливається з юрбою; як схвильоване буття, що не вспілі розгадати свого власного потенціялу; як ріюмфальну індивідуальність, якій щойно вдалося розв'язати якусь пекучу проблему — та безліч інших зображень, з яких складається скомпліковане духове обличчя сучасної людини. У моєму естичному сприйманні це мабуть найкраща досі (не - чи - ювілейна) виставка Соловія; не маючи його темпераменту й концепції, я реагую тільки власними почуваннями моєю схемою малярської та естетичної проблемности. В більшості тих картин помітна свого рода грайливість, чисто — малярський підхід, що є рівнорядне із Соловієвим бажанням філософсько-тематичного маніфесту. Я з цілого серця рекомендую відвідати цю рідкісно чарівну виставку. Сподіваюся, що товариство Українських Інженерів, як теж виконавці програми не візьмуть мені за зле моїх початкових завваг. Це була дійсно успішна імпреза. Як приятель Юрія Соловія і будучи сам малярем, я вважаю що ці всі ритуали полонили надто багато уваги глядача і великою мірою відвернули увагу від головної точки — контемпляції унікальної й майстерної фази в творчості цього бурхливого мистця. (Виставка відкрита від вівтірка до п'ятниці від 3 - 6 по пол., в суботи й неділі від 1 - 4 по пол. до суботи 19-го грудня включно).

Любослав Гуцалюк

(Друкуємо ці завваги відомого нашого мистця, як його індивідуальний погляд. В оцінці інших глядачів, виставка Ю. Соловія — дуже контроверсійна. — Редакція)

ЧИКАҐІВЦЯМ НА 1971 РІК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вищем і з якоїсь „далекої країни".

Щоб не остатися „оскаржувачем" без фактів, тут їх для відома й надуми всі наводимо.

Завдяки відданій праці і особистій посвяті проф. Мирослава Самчишина скликано на 18-го грудня збори студентів, представників організацій та громадянства у справі введення україно-знавчих викладів в місцевий Іллинойський університет, в якому, як згадано, студіює коло 200 наших студентів. Розіслано у відповідному часі 200 запрошень до студентів з тим вислідом, що на самі збори прибуло 25 студентів на загальну суму 300. Із старшого громадянства з'явилося 20 осіб, себто вистачальна кількість для відправи панахиди за вимираючим українством на терені Чикаго.

З тих 25 студентів тільки 20 заявило свою готовість вписатися на виклади української мови, літератури і евентуально історії. На ті збори прибув також проф. Кочман з Іллинойського університету, який, будучи одружений з нашою „полтавкою", хотів прислужитися також українській справі. Треба уявити його враження про „нашу силу" і „патріотизм". І хто на тому світі буде числитися з нами, як з культурним і політично виробленим народом? Та тут і одна тисяча долярів на Гарвард не заступить сорому і не „викупить" нашої лінивої вдачі і не змилить нікого щодо нашої дійсної вартости. Ті великі банки, громадські будинки і навіть церкви, за які б'ємося кулаками під церквами, втрачають усяку вартість, бо через десять років, а найбільше через 20, з тих „дарів" ані пам'яті не лишиться.

Тому пропонуємо „духовим батькам" в Чикаго почати вже сипати велику могилу десь далеко за містом, на якій треба буде поставити велику таблицю з написом: „Жили в Чикаго колись люди, які любили багато говорити про свій козачий - чубатий рід, а, опинившись у великій країні, добровільно і самовільно себе зліквідували, щоб доказати, що їхня бездержавність є виключним наслідком воріженьків, а не їхньої нездібности".

Вмовили в нас якісь „злі духи", що тільки збірками, жебраниною та вислужництвом допоможемо Україні стати вільною. А на ділі проспали та „розговорили" всі можливості, які тут маємо. Вимагати відваги у нас немає. Посварилися і розсварилися за дурні й малі справи від різних партій аж да календарів. Доробились гроша, а молодь втратили. Діти деяких професорів і лікарів ще за їхнього життя цураються українства. Діти бідніших батьків у великому відсотку навіть і не розмовляють з батьками, бо вони „відстали" і не мають гіппівської та примітивно-радикальної мудрости.

І так, дорогий професоре Самчишин, я рішився поділитися з українською спільнотою в ЗСА вашим досвідом, щоб перевірити, чи в інших містах справи маються краще чи ще гірше. Але все таки тут прилюдно складаю вам подяку за ваш труд і віддання справі, в яку ви, і я думаю, що ще хтось вірить. І прошу вас остатися вірним словам Івана Франка „лупайте ту скалу" в надії, що вогонь ще не цілком погас.

МАНДРІВКА В СОНЯЧНУ КРАЇНУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

я, — еспанці виїжджають в інші країни, чи вдома ніде працювати, чи якась інша біда їх гонить?" Мені на те відповіли: „Багато еспанців виїжджають тому, що уряд не закриває перед ними дверей. Але більшість їх повертається додому з грішми, відкриває собі „бізнеси", особливо понад узбережжям. От ти вечеряв у ресторані „Сан Хозе", господар якого недавно вернувся із заробітків. Ти, очевидно, наслухався, що Еспанія бідна, злиденна країна, а чи ти сам бачив на вулицях злидарів?

„А скажіть, — спитав я, що то за стерню в пустелі я бачив?" — „А там, у тій пустелі, росте навіть пшениця, — відповіли мені. — Чорнозему там немає, а білі калачі, які ми їмо, та земля родить".

* *

Потяг мчав мене поміж тими самими горбами, тією самою пустелею до Франції, але тепер мені було все таке миле та приємне. Зі мною їхали в одному переділі молоді еспанці з відпусток. Це були веселі хлопці, і кожний з них віз по цілій сулії вина, яке ми пили навхильці, закусуючи білими калачами. І співали ми про Мадрид оту пісеньку, що її не лише в Еспанії, а й по всій Південній Америці співають.

В Піренеях, на французькому кордоні ми розпрощались. Залунали прощальні слова: „Аста ла віста! Аста луеґо аміґо!"

І от я в Ню Йорку, а душа моя ніби ще й досі в далекому Мадриді. Чи пощастить відвідати тебе ще раз, прекрасна столице Еспанії?

Короткі вісті

• У Дюссельдорфі в Західній Німеччині засудили на досмертну в'язницю Франца Штанґля, колишнього команданта кацету в Треблінці у Польщі за другої світової війни, де згинуло коло 400.000 осіб, здебільша жиди та, частинно, поляки. Штанґль 17 років скривався у Бразилії. Віднайшов його Сімон Візенталь, голова спеціяльного розвідчого жидівського бюра у Відні. Він перекупив за 5.000 дол. зятя Штанґля, також колишнього нациста, який зрадив криївку свого тестя в Бразилії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 3-го СІЧНЯ 1971 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Загальні річні збори Т-ва Запор. Січ — 245 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви св. Тройці при 824 Adeline St. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1971 р. — Т. Голінко, гол., Т. Мартиненко, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. Збирання вкладок: 2 січня, від год. 7-10 веч., 3 січня, год. 12-3 по пол. Проситься прибути на збори. — Управа.

СУБОТА, 9-го СІЧНЯ 1971 р.

ЧИКАГО, Ілл. Збори 220 Відд. о год. 7-ій веч. в Домі УНСоюзу. На річних зборах вибрано таку нову управу: Д. Овчарчин, предс., В. Мацьків, заст., І. Мелінишин, фін. секр., М. Босий, заст., П. Ґут, касир, М. Орищук, гол. Контр. Комісії, В. Мельник та В. Кізяк — члени К. К., І. Пірко, П. Ханас та О. Грицай, опіка хворими. Збори відбуватимуться кожної другої суботи в місяці. Проситься вирівняти вкладки та брати участь у зборах. — Управа.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА СІЛЕЦЬКА, — членка Відд. 21 УНС Т-ва Запор. Січ, померла 15-го листопада 1970 р. на 50-му році життя. Покійна народилася в 1920 році в Камінки Великі, Коломия, Україна, стала членом УНСоюзу в 1951 році. Залишила в смутку чоловіка Василя, доньку Марійку. Похорон відбувся 18-го листопада 1970 р. на цвинтарі УПЦ св. Івана в Джансон Сіті Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Галич, секр.

ЙОСИФ Г. ТОМАСЦІК, член Відд. 99 УНС св. о. Николая в Вілкес Барре, помер 30-го вересня 1970 р. на 56-му році життя. Покійний народився 17-го березня 1914 р. в Вілкес Барре, Па. Став членом УНСоюзу в 1949 році. Залишив у смутку чотири сестри і одного брата. Похорон відбувся 3-го жовтня 1970 р. на цвинтар Ст. Мері Семетері в Даллас.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Валіґун, секр.

ТЕКЛЯ БАЮК, членка УНС Відд. 364 Б-ва св. Василія Великого, в Клівленді, Огайо, померла 16-го серпня 1970 р. на 74 році життя. Покійна народилася в м. Мости Великі, пов. Жовква, Зах. Україна. Залишила у смутку три доньки Анну, Марію та Катерину, двох синів Мартина та Михайла і дев'ять внуків. В рідним Краю брата Степана, та братового сина Андрея Крук в Канаді, та Ольгу Бриздун в Клівленді. Похорон відбувся 19-го серпня 1970 р. на цвинтарі Кальварія.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Кукіз, секр.

АНДРІЙ МУЛИК, член Відд. 182 УНС Т-ва Укр. Січ в Кліфтоні, Н. Дж., помер 19 листопада 1970 р. на 54-му році життя. Покійний народився в 1916 році в Сайре, Пенсильвенія, став членом УНСоюзу в 1970 році. Залишив у смутку дружину Анну, 2 сини Андрія і Джемса, брата Михайла, 2 сестри Юлію і Анну. Похорон відбувся 23-го листопада 1970 р. на цвинтарі Іст Ріджелавн в Кліфтоні.

Вічна Йому Пам'ять!

МИХАЙЛО БОЛОННИЙ, член Відд. 59 УНС Т-ва Укр. Січ в Бриджпорт, Конн., помер 17-го листопада 1970 р. на 74-му році життя. Покійний народився 28 листопада 1895 р. в селі Почаєвичі пов. Дрогобич, Зах. Україна. Членом УНСоюзу став 9-го березня 1953 року. Залишив у смутку дружину Анну, двох синів Петра і Володимира, доньку Марію Сливінську, п'ятеро внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорд, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Галькевич, секр.

МИХАЙЛО БЕРЗАК, член і бувший предсідник через кілька р. Відд. 221 УНС Б-ва св. Стефана в Чикаго Ілл., помер 21-го листопада 1970 на 82-му році життя. Покійний народився 15-го листопада 1888 р. в Підгайчики пов. Рудки. Залишив у смутку дружину Теклю. Похорон відбувся 24 листопада 1970 р. на цвинтарі Квін оф Гевен в Гіллсайд, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

СТЕПАНІЯ РИНДИК, членка УНС Відд. 221 Б-ва св. Степана в Чикаго, Ілл., померла 24 листопада 1970 р. на 75 р. ж. Нар. в Гусятині, пов. Кам'янець, Україна, і стала членкою УНС в 1950 р. Залишила в смутку мужа Степана, невістку Олену і 2 внуків. Похорон відбувся 27 листопада 1970 р. на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

АННА ДИБСКА, членка Відд. 221 УНС св. Степана в Чикаго, померла 31-го жовтня 1970 р. на 81-му році життя. Покійна народилася 15 жовтня 1894 року в Вітків Новий повіт Радехів, Україна, стала членкою УНСоюзу 31-го серпня 1929 року. Залишила в смутку доньку Ольгу, сина Степана, 9 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 3 листоп. 1970 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

ВОЛОДИР ВІЗНИЧАК, член Відд. 292 УНС св. І. Хрестителя в Дітройті, помер 17-го листопада 1970 р на 80-му році життя. Покійний народився 3-6-1890 р. в Україні. Став членом УНСоюзу 27 лютого 1926 року. Залишив у смутку доньку Анну, 2-х синів Івана і Михайла, 8 внуків і правнуків. Похорон відбувся 21-го листопада 1970 р. на цвинтарі Голи Сепулчре в Соутфілд, Мічіґан.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Федик, секр.

ЯКІВ КОДНИЙ, член Відд. 484 УНС Т-ва ім. Т. Шевченка в Ютика, Ню Йорк, помер 29 листопада 1970 р. на 63-му році життя. Покійний народився в 1907 році в Україні, став членом УНСоюзу в 1949 році. Залишив у смутку дружину Розалію Кодний та багато приятелів і знайомих. Похорон відбувся 2-го грудня 1970 р. на цвинтарі св. Андрея в Саут Бавнд Брук, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Запаранюк, секр.

МИХАЇЛ ГРЕЧИН, член Відд. 275 УНС Дарахівщина, помер 28 жовтня 1970 р. на 76-му році життя. Покійний народився 8-го липня 1894 році в Дарахів, Зах. Україна, став членом УНСоюзу 12 січня 1926 року. Залишив у смутку найближчу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Кросс Семетері в Норт Арлінґтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

ТАРЗАН, Ч. 6487. Плем'я батузів перестерігає чужинців.

В дорозі з оселі лікуючих мужів до переповненої долини бонґів Тарзан і сотник Дикий Кіт скорочують шлях почерез незамешкану країну батузів. Ось один мовний знак отих батузів, Тарзане, — лобина! „Чужинці, стійте здалека!" Ми радше окружім цей край батузів!

Багато батузів знають мене, сотнику Дикий Коте! Якщо ми стрінули б батузів, то я представлю нас, як приятелів батузів... а не бонґів, або чужинців!

Мій дідо навахів завжди перестерігав нас, щоб ми ніколи не переходили почерез край інших індіян! Давай, Тарзане, перейдім через край батузів — мерщій.